

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 พ.ย 2552	19	6694	5

“วัดเส้าหิน” วัดในประ

วัติศาสตร์ “เวียงกุมกาม”

ข้อ

ของวัดเส้าหิน อาจฟังดูไม่คุ้นชื่อนัก
แต่ถากล่าวถึงความสำคัญของวัดนี้
ถือได้ว่าเป็นวัดโบราณเก่าแก่ที่
สร้างมาตั้งแต่ร่วมสมัยเวียงกุมกาม ระหว่างปี
พ.ศ.1827-2101

วัดเส้าหิน เป็นวัดสำคัญของเวียง

กุมกาม ปัจจุบันปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีให้
เห็นได้แก่ ตัววิหาร เจดีย์ประธาน หอไตรและวิหารเส้าหินจำลอง
วิหารวัดเส้าหินสร้างขึ้นในสมัยใด ไม่มีหลักฐานที่แน่ชัด วิหารหลังนี้
เป็นอาคารทรงล้านนาขนาดย่อม มีข้อพิเศษที่นอกจากหันหน้าไปใน
ทิศที่ยังหาความหมายไม่ได้คือหันหน้าไปทางทิศเหนือก่อนมาทางทิศ
ตะวันออกแล้ว ส่วนฐานของวิหารจะยกพื้นสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม ตัว
บันไดสร้างเป็นรูปนกหัสติลิงค์ที่มีหงอนคล้ายนาค ซึ่งเป็นสัตว์ใน
ชาดกของพุทธศาสนาที่ใช้เป็นพาหนะขึ้นสู่สวรรค์

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 พ.ธ. 2552	19	6694	5

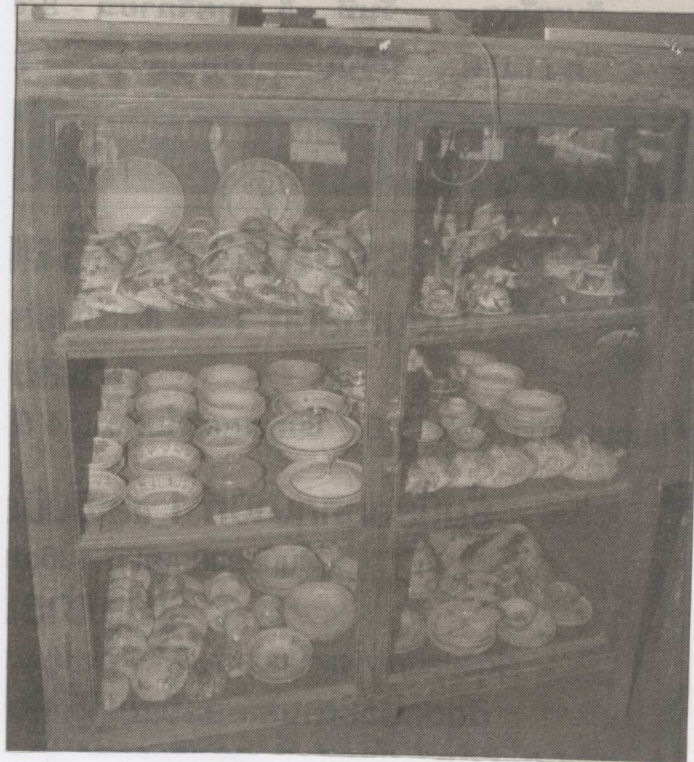
นักโบราณคดีต่างกล่าวกันว่า บันไดแบบนี้ไม่เป็นที่นิยมนำมาก่อสร้างเป็นบันไดในทางพุทธศาสนา โดยตั้งข้อสังเกตว่าช่วงในสมัยนั้นมีอิสระทางความคิด มีการออกแบบที่แตกต่างจากความเชื่อหลักของชาวล้านนาที่ส่วนใหญ่นิยมทำเป็นรูปนาค หรือ ตัวหางงู ทั้งนี้อาจต้องการให้หมายถึง การที่คนได้เข้ามาในวิหารหลังนี้ก็

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 พ.ย. 2552	19	6694	9

เหมือนกับการได้เดินทางไปสู่แดนพุทธภูมิ
นอกจากนั้นโครงสร้างส่วนฐานของวิหารจะก่ออิฐถือปูน
ย่อส่วนลักษณะทรงสำเภาคำ (สำเภา) คือส่วนกลางใหญ่ ส่วนหัว
และท้ายเล็กดูคล้ายเรือสำเภา เสาและโครงสร้างหลังคาทำด้วยไม้
เนื้อแข็งทั้งหลัง มุงด้วยกระเบื้องดินขอ ปานลมทำด้วยไม้แกะสลัก
เป็นรูปพญานาคติดกระจกลี ซ่อฟ้าไม้ติดกระจกลี บริเวณโครงสร้าง
ของหน้าแหนบทำแบบม้ายี่สิบหก ตกแต่งลายไม้แกะสลักปิดทอง
ประดับกระจกด้วยลวดลายประจายามฐานซุกซิมี่ลักษณะเด่นสร้างเป็น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 พ.ย. 2552	19	6694	5

4 ชั้น แต่ละชั้นมีความกว้างและสูงลดหลั่น
กันลงมา ประดับด้วยกระจกลีทำเป็นรูปดอก
กลมประจำยาม กระจังแทรกด้วยลายกำมปู
ชด ถือว่ามีความงดงามตามแบบฉบับของ
ศิลปะล้านนา

ส่วนของฐานชุกชีนี้ ตามความเชื่อ
ของคนโบราณที่เล่าสืบต่อกันมาว่ามีเสาคหิน
อยู่ใต้ฐานชุกชีนี้ ความเชื่อเสาคหินนั้นมีคติ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 พ.ย. 2552	19	6694	5

เดียวกับเสาอินทขิล ซึ่งเป็นเสาหินที่
พระอินทร์ประทานลงมาเพื่อให้เกิดความ
สงบสุขในบ้านเมือง ภายในผนังวิหารยัง
เขียนภาพจิตรกรรมเรื่องพระเวสสันดร 13
กัณฑ์ ลักษณะฝีมือของช่างภาคกลาง
สันนิษฐานว่าเขียนขึ้นเมื่อราวปี พ.ศ.2412
ปรากฏเป็นรูปปราสาทราชวัง ประตูและ
กำแพงเมือง นอกจากนั้นในภาพเขียนยัง
ปรากฏภาพของชาวยุโรปต่างชาติเป็นทหาร
หรือ ขุนนางมุ่งใจกระเบน สอดแทรกด้วย
ภาพผู้หญิงชาวล้านนาแต่งผ้าถุงไม่สวมเสื้อ
คล้องผ้าปิดส่วนสรวงทือไม้คานหามเบียด

วิหารวัดเสาหิน หลังนี้สมเด็จพระ
เทพรัตนราชสุดาฯ และพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า
จุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ได้เสด็จมาทอด

❖❖❖❖ วัดเสาหิน อาจฟังดูไม่คุ้นชื่อนัก
แต่ถ้ากล่าวถึงความสำคัญของวัดนี้ ก็ถือว่า
เป็นวัดโบราณเก่าแก่ที่สร้างมาตั้งแต่ร่วมสมัย
เวียงกุมกาม ระหว่าง ปี พ.ศ.1827 - 2101
ปัจจุบันปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์
และโบราณคดีให้เห็นได้แก่ ตัววิหาร เจดีย์
ประธาน หอไตรและวิหารเสาหินจำลอง วัด
เสาหินจึงนับว่า เป็นวัดโบราณอีกวัดหนึ่งของ
เชียงใหม่ที่สร้างมาร่วมสมัยกับเวียงกุมกาม
ปรากฏหลักฐานมาจนถึงปัจจุบัน หากจะนับ
อายุน่าจะประมาณ 700 กว่าปี ❖❖❖❖

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 พ.ย. 2552	19	6694	5

พระเนตรภาพจิตรกรรมและทรงให้อนุรักษ์ภาพจิตรกรรมนี้ไว้เพื่อ
เป็นแหล่งข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ภายในวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปประธานจำนวน 11 องค์
เหนือเพดานบนแท่นพระประธานมีภาพเขียนลายทองล่องชาดเป็น
รูปนกอินทรี นอกจากนี้ในวัดยังมีโบราณสถานที่สำคัญได้แก่
เจดีย์ประธานทรงระฆังฐาน ย่อมุมขนาดใหญ่ซ้อนกัน 4 ชั้นมีซุ้มพระ
ประธานด้านทิศเหนือ 1 ซุ้ม บนฐานเจดีย์ชั้นบนมีรูปปั้นนรสิงห์ประจำ
4 มุม ส่วนฐานชั้นแรกมีรูปสิงห์จำนวน 4 ตัวอยู่บริเวณมุมฐานเจดีย์
และมีกำแพงแก้วรอบอีกชั้นหนึ่ง

ตามความเชื่อของชาวบ้าน เชื่อว่าเจดีย์องค์นี้สร้างขึ้น
ครอบเจดีย์องค์เดิมที่มีขนาดเล็กกว่า ภายในวัดยังมีอุโบสถที่พญา
สามฝั่งแกน เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่ได้สร้างไว้มีฐานประตักษณสูง

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	12 พ.ย. 2552	19	6694	5

ลักษณะทรงล้านนา โครงสร้างก่ออิฐถือปูนหลังคาเป็นไม้เนื้อแข็ง
หลังคามุงกระเบื้องดินขอ ถือได้ว่าเป็นโบราณสถานที่มีความสำคัญ
ของเมืองเชียงใหม่อีกแห่งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีวิหารเสาหินจำลอง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์
ของวัดและเป็นที่สักการบูชาตามคติความเชื่อโบราณว่า เสาหินเดิม
อยู่ใต้ฐานประธานในวิหารทำให้บ้านเมืองล่มสลาย เมื่อใดมีเสาหิน
ปรากฏในบริเวณวัดนี้ เมืองที่ล่มสลายไปจะกลับฟื้นคืนมามีความเจริญ
รุ่งเรืองอีกครั้ง วิหารเสาหินจำลองนี้สร้างเป็นอาคารชั้นเดียวทรงจตุรมุข
หลังคาซ้อน 3 ชั้น ประดิษฐานเสาหินที่ทำด้วยหินทรายขาว ขนาดกว้าง
12 นิ้ว สูง 1.99 เมตร บริเวณรอบๆ เสาหินมีพระพุทธรูปที่ทำจาก

หินทรายขาวขนาดเล็กจำนวน 8 องค์

วัดเสาหินจึงนับว่า เป็นวัดโบราณอีกวัดหนึ่งของเชียงใหม่ที่
สร้างมาร่วมสมัยกับเวียงกุมกาม ปรากฏหลักฐานมาจนถึงปัจจุบัน
หากจะนับอายุน่าจะประมาณ 700 กว่าปี

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th